

BÁO CÁO
Tổng kết 10 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở
trên địa bàn tỉnh Bình Định

Kính gửi: Bộ Tư pháp

Thực hiện Quyết định số 527/QĐ-BTP ngày 10/4/2023 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp, Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Định báo cáo tổng kết 10 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở (HGOCS) trên địa bàn tỉnh Bình Định như sau:

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN LUẬT HÒA GIẢI Ở CƠ SỞ

1. Thực hiện trách nhiệm quản lý nhà nước trong công tác Hòa giải ở cơ sở

a) Ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn thi hành Luật

Thực hiện Quyết định số 2611/QĐ-BTP ngày 04/11/2013 của Bộ Tư pháp, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 3727/QĐ-UBND ngày 06/12/2013 ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Luật HGOCS trên địa bàn tỉnh Bình Định. Qua đó, đề nghị các cấp, các ngành, địa phương tăng cường phổ biến Luật HGOCS và văn bản hướng dẫn thi hành có liên quan nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành và toàn xã hội, xây dựng, hoàn thiện thể chế về HGOCS; củng cố, xây dựng tổ chức, nâng cao năng lực quản lý và hoạt động của các tổ HGOCS.

Ngoài ra, hằng năm, để triển khai và chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện công tác HGOCS một cách thống nhất, đồng bộ và hiệu quả trên địa bàn toàn tỉnh, UBND tỉnh đều ban hành Kế hoạch phổ biến, giáo dục pháp luật (PBGDPL); HGOCS; xây dựng cấp xã đạt chuẩn tiếp cận pháp luật¹ và các văn bản hướng dẫn². Hội đồng Phối hợp PBGDPL tỉnh ban hành Kế hoạch hoạt động của Hội đồng³, kịp thời tư

¹ Quyết định số 187/QĐ-UBND ngày 21/01/2013, Quyết định số 405/QĐ-UBND ngày 21/02/2014, Quyết định số 31/QĐ-UBND ngày 08/01/2015, Quyết định số 585/QĐ-UBND ngày 02/03/2016, Quyết định số 377/QĐ-UBND ngày 14/02/2017, Quyết định số 649/QĐ-UBND ngày 01/3/2018, Quyết định số 12/QĐ-UBND ngày 03/01/2019, Quyết định số 121/QĐ-UBND ngày 10/01/2020, Quyết định số 359/QĐ-UBND ngày 27/01/2021, Quyết định số 216/QĐ-UBND ngày 20/01/2022, Quyết định số 329/QĐ-UBND ngày 06/02/2023.

² Công văn số 1446/UBND-NC ngày 30/3/2017; Công văn số 851/UBND-NC ngày 26/02/2018; Công văn số 2871/UBND-NC ngày 28/5/2019; Công văn số 2266/UBND-NC ngày 09/4/2020; Công văn số 3702/UBND-NC ngày 24/6/2021...

³ Kế hoạch số 23/KH-HĐPH ngày 30/8/2013, Kế hoạch số 15/KH-HĐPH ngày 12/3/2014, Quyết định số 12/QĐ-HĐPH ngày 11/3/2015, Kế hoạch số 12/KH-HĐPH ngày 15/3/2016, Kế hoạch số 55/KH-HĐPH ngày 13/4/2017, Kế hoạch số 42/KH-HĐPH ngày 03/4/2018; Kế hoạch số 37/KH-HĐPH ngày 04/4/2019, Kế hoạch số 28/KH-HĐPH ngày 19/02/2020, Kế hoạch số 54/KH-HĐPH ngày 19/03/2021, Kế hoạch số 22/KH-HĐPH ngày 07/03/2022, Kế hoạch số 43/KH-HĐPH ngày 12/4/2023.

vấn cho UBND tỉnh, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị có liên quan và các địa phương triển khai thực hiện công tác HGOCS.

UBND tỉnh cũng đã quan tâm đảm bảo kinh phí cho công tác HGOCS thông qua việc trình HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết quy định mức chi thực hiện công tác HGOCS⁴ và ban hành Quyết định quy định mức chi, quản lý và sử dụng kinh phí bảo đảm cho công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh Bình Định⁵. Ngoài ra, việc đảm bảo kinh phí cho công tác HGOCS ở một số nội dung chi, mức chi còn được thực hiện theo Nghị quyết của HĐND tỉnh⁶ và Quyết định của UBND tỉnh⁷ quy định nội dung chi, mức chi đối với công tác PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật trên địa bàn tỉnh.

Đối với cấp huyện, trên cơ sở hướng dẫn, chỉ đạo của UBND tỉnh, UBND 11 huyện, thị xã, thành phố đã chủ động xây dựng kế hoạch⁸ triển khai thi hành Luật trên địa bàn nhằm tăng cường thực hiện công tác HGOCS tại địa phương. Các đơn vị, địa phương đã tập trung thực hiện công tác HGOCS; tập huấn kiến thức pháp luật và kỹ năng hòa giải cho cán bộ, công chức quản lý công tác HGOCS và hòa giải viên (HGV).

b) Tình hình quán triệt, phổ biến, truyền thông về Luật HGOCS và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành đến các đối tượng liên quan

Để triển khai thực hiện có hiệu quả Luật HGOCS, UBND tỉnh đã tổ chức Hội nghị quán triệt đầy đủ nội dung, tinh thần của luật, các văn bản hướng dẫn thi hành; vị trí, vai trò, ý nghĩa của công tác HGOCS trong tình hình mới cho Thủ trưởng các sở, ban, ngành của tỉnh; Ủy ban Mặt trận TQVN và đoàn thể tỉnh; Chủ tịch UBND và Trưởng Phòng Tư pháp các huyện, thị xã, thành phố. UBND 11 huyện, thị xã, thành phố cũng thực hiện phổ biến, quán triệt pháp luật về HGOCS cho lực lượng cán bộ chủ chốt ở địa phương và các đối tượng có liên quan.

UBND tỉnh cũng đã tổ chức thành công 02 Cuộc thi Hòa giải viên giỏi (năm 2019 và năm 2023) với sự tham gia của các đội thi đến từ các huyện, thị xã, thành phố trên địa bàn tỉnh. Thông qua các Cuộc thi, nội dung quy định của Luật HGOCS và các văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành được truyền thông, phổ biến đến HGV và các đối tượng khác có liên quan một cách thiết thực, cụ thể bằng hình thức sân khấu hóa đặc sắc và cuốn hút.

Về hình thức: Luật HGOCS và các văn bản hướng dẫn thi hành được các cơ quan, đơn vị, địa phương phổ biến, quán triệt bằng nhiều hình thức như: Tổ chức các hội nghị, tập huấn, thi tìm hiểu pháp luật, thi HGV giỏi, biên soạn, cung cấp

⁴ Nghị quyết số 39/2015/NQ-HĐND ngày 25/12/2015 của HĐND tỉnh khóa XI, kỳ họp thứ 12.

⁵ Quyết định số 02/2016/QĐ-UBND ngày 26/01/2016 của UBND tỉnh.

⁶ Nghị quyết số 05/2014/NQ-HĐND ngày 10/7/2014, Nghị quyết số 103/2017/NQ-HĐND ngày 08/12/2017.

⁷ Quyết định số 19/2014/QĐ-UBND ngày 23/7/2014, Quyết định số 77/2017/QĐ-UBND ngày 18/12/2017.

⁸ Quyết định số 3073/QĐ-UBND ngày 25/12/2013 của UBND huyện Tuy Phước, Quyết định số 12680/QĐ-UBND ngày 27/12/2013 của UBND thành phố Quy Nhơn; Kế hoạch số 37/KH-UBND ngày 27/12/2013 của UBND huyện Tây Sơn; Quyết định số 11/QĐ-UBND ngày 06/01/2014 của UBND huyện Phù Cát; Quyết định số 197/QĐ-UBND ngày 15/01/2014 của UBND huyện Hoài Nhơn...

miễn phí tài liệu pháp luật, tuyên truyền trên Đài Phát thanh và Truyền hình, qua hệ thống loa truyền thanh ở cơ sở... Cụ thể:

Sở Tư pháp hằng năm đều phối hợp với các cơ quan có liên quan và UBND các huyện, thị xã, thành phố tổ chức bồi dưỡng kiến thức pháp luật, tập huấn kỹ năng HGOCS cho Tổ trưởng tổ hòa giải và HGV tại các huyện, thị xã, thành phố; cử báo cáo viên pháp luật cấp tỉnh là công chức thuộc Sở Tư pháp giúp các địa phương, đơn vị triển khai, hướng dẫn thực hiện Luật HGOCS và các văn bản có liên quan cho đội ngũ cán bộ, công chức phụ trách công tác hòa giải và HGV⁹; biên soạn và phát hành miễn phí 9.500 tập tài liệu tình huống giải đáp pháp luật về HGOCS, hơn 150.000 tập Hỏi - đáp pháp luật, tờ gấp pháp luật về HGOCS, hôn nhân và gia đình, đất đai, dân sự..., 300.000 tập Bản tin Tư pháp Bình Định... Các tài liệu này được cấp phát miễn phí đến Công chức Tư pháp - Hộ tịch, đoàn thể cấp xã và HGV; thực hiện tạp chí truyền hình Pháp luật và đời sống trên Đài Phát thanh và Truyền hình Bình Định về hoạt động HGOCS và các vấn đề có liên quan...

Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh lồng ghép tập huấn, hướng dẫn thực hiện Luật HGOCS, Nghị định số 15/2014/NĐ-CP ngày 27/02/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật HGOCS và các văn bản có liên quan thông qua các hội nghị, tập huấn về công tác Mặt trận hằng năm cho đội ngũ cán bộ làm công tác Mặt trận cơ sở, khu dân cư và các tổ hòa giải, nhóm nông cốt, mỗi đợt tập huấn có trên 300 cán bộ Mặt trận tham dự; tổ chức biên soạn và phát hành 5.000 tập sách Hỏi - Đáp pháp luật có liên quan đến công tác HGOCS trang bị cho cán bộ Mặt trận cơ sở và các nhóm nông cốt ở khu dân cư; thực hiện thông tin tuyên truyền trên Trang thông tin điện tử Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh “Trang cộng đồng” (Fanpage Facebook) và nhóm Zalo “Mặt trận các cấp Bình Định”... Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh đã tổ chức 11 lớp tập huấn kỹ năng tuyên truyền, phổ biến pháp luật, nghiệp vụ tư vấn pháp luật kết hợp tuyên truyền pháp luật về HGOCS cho hội viên phụ nữ;... Hội Nông dân tỉnh cũng thực hiện tập huấn bồi dưỡng nghiệp vụ công tác Hội hằng năm, cho cán bộ chi hội và đều mời báo cáo viên pháp luật tỉnh công tác tại Sở Tư pháp thực hiện báo cáo chuyên đề về pháp luật và kỹ năng HGOCS...

UBND các huyện, thị xã, thành phố cũng đã tổ chức hơn 150 hội nghị quán triệt, tuyên truyền, phổ biến đầy đủ, kịp thời cho công chức quản lý, công chức Tư pháp - hộ tịch về kiến thức pháp luật HGOCS và kỹ năng hòa giải trong từng vụ việc cụ thể; thực hiện tuyên truyền trên Trang Thông tin điện tử của các huyện, thị xã, thành phố. Một số địa phương cũng đã tổ chức thi HGV giỏi trên địa bàn như thị xã An Nhơn, huyện Vĩnh Thạnh... để tạo sân chơi giao lưu, trao đổi, học hỏi lẫn nhau giữa các HGV; tổ chức sinh hoạt định kỳ các mô hình tổ hòa giải điển

⁹ Mỗi năm tổ chức từ 2 đến 3 hội nghị với khoảng 400 - 600 HGV, phối hợp tổ chức từ 3 đến 4 Ngày hội Công dân với pháp luật cho khoảng 500 HGV và 700 hội viên, đoàn viên ở cơ sở

hình tiên tiến để trao đổi về công tác HGOCS tại địa phương như thành phố Quy Nhơn, thị xã An Nhơn, huyện Tuy Phước, huyện Phù Cát, huyện Tây Sơn...

c) Nâng cao năng lực cho người làm công tác HGOCS

Trên địa bàn tỉnh Bình Định hiện có 05 tập huấn viên cấp tỉnh¹⁰, 65 tập huấn viên cấp huyện. Các tập huấn viên cấp tỉnh hằng năm đều được tham gia các lớp tập huấn, nâng cao năng lực do trung ương tổ chức, được thông tin, cung cấp tài liệu và thực hiện tập huấn lại cho tập huấn viên cấp huyện, người làm công tác HGOCS và HGV. Đội ngũ HGV ở cơ sở hằng năm đều được tham gia các lớp tập huấn kiến thức pháp luật và nghiệp vụ HGOCS do cấp tỉnh, cấp huyện và cấp xã tổ chức.

Hầu hết cán bộ, công chức phụ trách công tác hòa giải và HGV ở cơ sở trên địa bàn tỉnh đều được tuyên truyền, phổ biến, tập huấn kiến thức pháp luật, kỹ năng HGOCS và được cung cấp miễn phí các tài liệu pháp luật có liên quan. Tại các lớp tập huấn, các đại biểu và báo cáo viên có sự trao đổi, thảo luận 2 chiều kết hợp giữa kiến thức pháp luật và kinh nghiệm thực tiễn trong giải quyết từng vụ việc.

Từ năm 2017 đến nay, tại các lớp tập huấn, Sở Tư pháp đã xây dựng nội dung một vụ việc hòa giải cụ thể và “đặt hàng” các HGV ở địa phương thực hiện biểu diễn bằng hình thức sân khấu hóa. Qua đó, nâng cao nhận thức, kiến thức pháp luật và kỹ năng giải quyết các vụ việc cụ thể có liên quan đến công tác HGOCS như dân sự, đất đai, hôn nhân và gia đình... cho cán bộ, công chức quản lý công tác hòa giải và HGV ở cơ sở.

d) Hoạt động kiểm tra công tác HGOCS

Hằng năm, Hội đồng Phối hợp PBGDPL tỉnh đã xây dựng Kế hoạch¹¹ và thực hiện kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, xây dựng cấp xã đạt chuẩn tiếp cận pháp luật tại các cơ quan, đơn vị, địa phương. Trong đó, kiểm tra việc thực hiện công tác HGOCS là một trong những nội dung quan trọng của chương trình kiểm tra. Việc kiểm tra được thực hiện trực tiếp với các tổ trưởng tổ hòa giải về các nội dung của công tác HGOCS: Thành lập, hoạt động, sổ sách, việc bố trí, chi trả kinh phí,....

Ở cấp huyện, hằng năm, Hội đồng Phối hợp PBGDPL các huyện, thị xã, thành phố cũng xây dựng Kế hoạch¹² và tổ chức kiểm tra công tác PBGDPL, HGOCS, xây dựng cấp xã đạt chuẩn tiếp cận pháp luật tại các cơ quan, đơn vị, các xã, phường, thị trấn trên địa bàn, đảm bảo đúng trách nhiệm, thẩm quyền và yêu cầu của Luật HGOCS.

¹⁰ Quyết định số 1378/QĐ-UBND ngày 28/04/2022 của Chủ tịch UBND tỉnh

¹¹ Kế hoạch số 61/KH-HĐPH ngày 04/10/2013, Kế hoạch số 14/KH-HĐPH ngày 12/3/2014, Kế hoạch số 13/KH-HĐPH ngày 11/3/2015, Kế hoạch số 33/KH-HĐPH ngày 28/4/2016, Kế hoạch số 54/KH-HĐPH ngày 13/4/2017, Kế hoạch số 43/KH-HĐPH ngày 03/4/2018; Kế hoạch số 36/KH-HĐPH ngày 03/4/2019; Kế hoạch số 76/KH-HĐPH ngày 15/4/2020; Kế hoạch số 51/KH-UBND ngày 08/4/2021; Kế hoạch số 121/KH-UBND ngày 24/5/2022. ; Kế hoạch số 81/KH-UBND ngày 07/7/2023.

¹² TP. Quy Nhơn, TX. An Nhơn, Hoài Nhơn, các huyện: Tuy Phước, Tây Sơn, Phù Cát, Vĩnh Thạnh...

đ) Tổ chức sơ kết, tổng kết công tác HGOCS

Việc sơ kết, tổng kết công tác HGOCS hằng năm đều thực hiện chung với sơ kết, tổng kết công tác PBGDPL của Hội đồng Phối hợp PBGDPL tỉnh hoặc triển khai công tác tư pháp của UBND cấp tỉnh, cấp huyện. Đặc biệt, năm 2019, UBND tỉnh đã tổ chức tổng kết 05 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh. Thông qua công tác sơ kết, tổng kết đã đánh giá được những mặt làm được, những mặt chưa làm được của công tác HGOCS; từ đó đề ra các ý kiến, giải pháp để khắc phục những tồn tại, hạn chế của công tác này và xác định phương hướng, nhiệm vụ triển khai thực hiện trong thời gian tới.

e) Khen thưởng trong công tác HGOCS

Trên cơ sở những kết quả nổi bật của các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc, tiêu biểu trong công tác HGOCS, hằng năm, UBND tỉnh và UBND các huyện, thị xã, thành phố đều quan tâm, thực hiện khen thưởng đối với các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc, tiêu biểu trong công tác này. Riêng ở cấp tỉnh, tại Hội nghị tổng kết hằng năm, Chủ tịch UBND tỉnh đều tặng bằng khen cho 05 tập thể và 07 cá nhân có thành tích xuất sắc, tiêu biểu trong công tác PBGDPL nói chung, trong đó có công tác HGOCS mà trực tiếp là các HGV. Đồng thời, qua 02 Cuộc thi Hòa giải viên giỏi do UBND tỉnh tổ chức (năm 2019 và năm 2023), Chủ tịch UBND tỉnh đã tặng bằng khen cho 02 tập thể và 02 cá nhân HGV có thành tích xuất sắc trong Cuộc thi.

Đối với hoạt động tổng kết 10 năm thực hiện Luật HGOCS, trên cơ sở đề xuất của các cơ quan, đơn vị, địa phương, UBND tỉnh cũng sẽ tặng bằng khen cho 05 tập thể, 07 cá nhân có thành tích xuất sắc, tiêu biểu trong công tác HGOCS.

g) Bố trí nguồn lực thực hiện Luật HGOCS

- Đối với cấp tỉnh, Phòng PBGDPL - Theo dõi thi hành pháp luật, Sở Tư pháp (*hiện có 01 Trưởng phòng, 01 Phó Trưởng phòng và 02 Chuyên viên với trình độ chuyên môn: 02 thạc sĩ Luật, 02 cử nhân Luật*) được giao nhiệm vụ tham mưu quản lý nhà nước về công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh. Phòng Tư pháp 11 huyện, thị xã, thành phố cũng thực hiện giao 01 công chức thực hiện chức năng tham mưu công tác quản lý nhà nước về công tác HGOCS tại địa phương. Đối các xã, phường, thị trấn, công chức Tư pháp - Hộ tịch được giao thực hiện công tác này. Đội ngũ cán bộ, công chức được giao nhiệm vụ quản lý nhà nước về HGOCS đều có trình độ chuyên môn từ Trung cấp Luật trở lên. Riêng đối với cấp huyện, cấp tỉnh thì đều có chuyên môn từ Đại học Luật trở lên.

Tại các tổ chức chính trị - xã hội cấp tỉnh, cấp huyện đều bố trí đội ngũ cán bộ, công chức thực hiện nhiệm vụ theo dõi, hướng dẫn công tác HGOCS của cơ quan, đơn vị, địa phương. Hằng năm, đội ngũ này cũng thường xuyên tham gia tập huấn kiến thức pháp luật và nghiệp vụ HGOCS để thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

- Về kinh phí cho công tác HGOCS, hằng năm, từ khi có Luật HGOCS đến nay, hầu hết các địa phương đều quan tâm bố trí kinh phí cho công tác HGOCS năm sau cao hơn năm trước. Các nội dung chi, mức chi cũng được quan tâm bố trí.

Tuy nhiên, có một số địa phương chưa tự cân đối được ngân sách nên việc bố trí kinh phí cho công tác HGOCS chưa được đảm bảo.

- Việc huy động các nguồn lực xã hội để hỗ trợ cho công tác HGOCS còn gặp nhiều khó khăn vì chưa có sự tham gia tích cực của các tổ chức, doanh nghiệp,...

h) Kết quả đề nghị Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở

Việc triển khai Công văn 1503/BTP-PBGDPL ngày 05/5/2017 của Bộ Tư pháp hướng dẫn thực hiện thủ tục yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở được UBND tỉnh cũng như các địa phương hướng dẫn triển khai thực hiện thường xuyên (*Sở Tư pháp đưa vào chương trình tập huấn kiến thức pháp luật, nghiệp vụ HGOCS hằng năm*); đồng thời, thực hiện hướng dẫn thông qua các hình thức khác như biên soạn, phát hành tài liệu, Bản tin Tư pháp Bình Định, trên sóng truyền hình Đài Phát thanh và Truyền hình Bình Định. Tuy nhiên, theo tổng hợp báo cáo của các địa phương, trên địa bàn tỉnh hiện nay chưa phát sinh trường hợp nào có yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở.

2. Sự phối hợp của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các hội, đoàn thể và các cơ quan, đơn vị với cơ quan Tư pháp cùng cấp trong công tác hòa giải ở cơ sở

Phát huy vai trò nòng cốt của Mặt trận tổ quốc và các hội, đoàn thể và các cơ quan, đơn vị trong công tác HGOCS, thời gian qua Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên của Mặt trận các cấp đã tích cực phối hợp với cơ quan Tư pháp, tham gia và có những đóng góp đáng kể cho công tác này. Việc phối hợp được thực hiện thông qua các hoạt động: Kiểm tra công tác hòa giải của tổ hòa giải (*thực hiện chung trong kiểm tra công tác PBGDPL hoặc tổ chức kiểm tra chuyên đề về HGOCS*); bồi dưỡng kiến thức pháp luật, nghiệp vụ HGOCS cho HGV, tổ chức Hội thi HGV giỏi; phối hợp xem xét, kiến nghị chính quyền cùng cấp đầu tư, tạo điều kiện thuận lợi cho công tác HGOCS tại địa phương về kinh phí hoạt động, cơ sở vật chất...

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các hội, đoàn thể và các cơ quan, đơn vị đã phát huy vai trò của mình trong việc tích cực phối hợp tham gia trực tiếp hòa giải các vụ việc, tranh chấp, mâu thuẫn trong nội bộ Nhân dân; đồng thời, tạo điều kiện thuận lợi cho các thành viên, hội viên của tổ chức mình tham gia hoạt động HGOCS. Thực tiễn cho thấy, cán bộ Mặt trận, đoàn thể thường là những người có uy tín trong quần chúng Nhân dân, có kinh nghiệm trong công tác tập hợp, vận động, thuyết phục quần chúng nên khi tham gia hòa giải, họ phát huy được khả năng cũng như uy tín của mình để giải quyết các tình huống, mang lại hiệu quả cao.

3. Tổ chức và hoạt động hòa giải ở cơ sở

Tính đến 30/6/2023, toàn tỉnh hiện có 1.121 tổ hòa giải và 8.219 HGV, thành phần của Tổ hòa giải chủ yếu là Bí thư Chi bộ, đại diện Ban hành chính, Trưởng ban công tác Mặt trận thôn, trưởng các chi hội đoàn thể thôn (Hội Phụ nữ, Hội Cựu Chiến binh, Hội Nông dân, Hội Người cao tuổi, Đoàn thanh niên...), có địa phương có thành phần tham gia là đảng viên. Hằng năm, trên cơ sở chỉ đạo, hướng dẫn của UBND tỉnh, Sở Tư pháp và chính quyền địa phương các cấp, các Tổ hòa giải đều được rà soát, thực hiện củng cố, kiện toàn đảm bảo theo đúng thành phần, số lượng quy định.

- Về hoạt động của Tổ hòa giải, theo số liệu tổng hợp từ báo cáo của các địa phương, trong 10 năm qua (*từ năm 2014 đến 06 tháng đầu năm 2023*) các tổ hoà giải trên địa bàn tỉnh đã hòa giải 17.695 vụ, việc; hòa giải thành 14.408 vụ, việc, đạt tỷ lệ 81,4%. Một số địa phương có tỷ lệ hòa giải thành cao như thị xã An Nhơn 90%, thành phố Quy Nhơn 86%, huyện Tuy Phước 85%, huyện Phù Cát 85%,... Những mâu thuẫn, tranh chấp phổ biến được hòa giải chủ yếu thuộc lĩnh vực dân sự, hôn nhân và gia đình, đất đai, các mâu thuẫn phát sinh trong cuộc sống, sinh hoạt hằng ngày tại cộng đồng dân cư...

- Các HGV trên địa bàn tỉnh là những người có uy tín, phẩm chất đạo đức tốt, sống gương mẫu, có khả năng vận động, thuyết phục Nhân dân chấp hành pháp luật, có tinh thần trách nhiệm, nhiệt tình tham gia công tác HGOCS tại địa phương. Đa số các tổ hòa giải trên địa bàn đều hoạt động hiệu quả; một số mô hình tổ hòa giải hoạt động hiệu quả đã được triển khai như: Tổ hòa giải 03 tốt - 03 sẵn sàng, Tổ hòa giải đêm, Tổ hòa giải nông dân không tội phạm, Tổ hòa giải 05 tốt, Tổ hòa giải dân vận khéo,...

- Việc thực hiện thỏa thuận hòa giải thành đều được các bên nghiêm túc thực hiện với sự theo dõi, bám sát, vận động của các HGV phụ trách hòa giải vụ, việc. Nếu có trường hợp không thực hiện nghiêm túc theo thỏa thuận hòa giải thành thì HGV trực tiếp thực hiện động viên, nhắc nhở các bên tham gia thực hiện đúng theo nội dung đã thỏa thuận.

4. Đánh giá chung

- Nhìn chung, việc triển khai thực hiện HGOCS trên địa bàn tỉnh đã tác động tích cực đến đời sống xã hội, tạo cơ sở pháp lý đầy đủ, toàn diện, vững chắc cho hoạt động HGOCS đi vào nền nếp, thống nhất, hiệu quả, từng bước tạo sự chuyển biến trong công tác này và đóng góp tích cực cho việc đảm bảo an ninh trật tự, an toàn xã hội ở địa phương.

- Xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm, vì vậy trong những năm qua, công tác HGOCS luôn được các cấp ủy, chính quyền địa phương các cấp trên địa bàn tỉnh quan tâm chỉ đạo, triển khai thực hiện. Hầu hết các tổ HGOCS đều được kiện toàn bảo đảm đúng quy định, chất lượng hòa giải từng bước được nâng lên. Công tác hòa giải đã hỗ trợ đắc lực cho chính quyền địa phương trong việc giải quyết trực

tiếp những vụ, việc vi phạm pháp luật, tranh chấp nhỏ trong cộng đồng dân cư, giữ gìn trật tự an toàn xã hội, hạn chế đơn thư, khiếu nại vượt cấp, tiết kiệm thời gian và chi phí của cơ quan nhà nước và công dân. Mạng lưới tổ hòa giải thường xuyên được củng cố, kiện toàn; thu hút nhiều thành phần, đối tượng tham gia.

- Công tác tập huấn nâng cao kiến thức, kỹ năng cho HGV luôn được chú trọng, thường xuyên thực hiện đổi mới hình thức tổ chức nhằm nâng cao hiệu quả công tác tập huấn. Hoạt động HGOCS đã góp phần nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL, hình thành trong mỗi cá nhân ý thức chấp hành pháp luật, ý thức “sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật”; góp phần phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, giúp nhau phát triển kinh tế, xóa đói, giảm nghèo, ổn định tình hình an ninh chính trị, xây dựng địa phương ngày càng giàu mạnh, văn minh.

II. TỒN TẠI, HẠN CHẾ TRONG THI HÀNH LUẬT VÀ NGUYÊN NHÂN; BẤT CẬP TRONG CÁC QUY ĐỊNH CỦA LUẬT HGOCS

1. Tồn tại, hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh vẫn còn một số tồn tại, hạn chế như:

- Hoạt động hòa giải ở một số nơi còn mang tính hình thức; tỷ lệ hòa giải thành ở nhiều địa phương đạt thấp;
- Việc bố trí, huy động các nguồn lực xã hội để hỗ trợ cho công tác HGOCS ở nhiều địa phương chưa đạt yêu cầu.

2. Nguyên nhân của tồn tại, hạn chế

- Một số địa phương chưa thật sự quan tâm đến công tác hòa giải ở cơ sở;
- Phạm vi hòa giải ở cơ sở rất rộng; đối tượng liên quan đến nhiều lĩnh vực khác nhau trong đời sống xã hội, có lĩnh vực nhạy cảm như quan hệ hôn nhân gia đình, thừa kế, đất đai... đòi hỏi người làm công tác hòa giải phải có kiến thức toàn diện và kỹ năng hòa giải mới hoàn thành được nhiệm vụ;
- Nhân sự, tổ chức của tổ hòa giải thường xuyên thay đổi; một số hòa giải viên thiếu kiến thức pháp luật, kỹ năng hòa giải.

3. Bài học kinh nghiệm

Qua 10 năm thực hiện Luật HGOCS trên địa bàn tỉnh, có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm cụ thể:

- Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hòa giải ở cơ sở bắt đầu từ việc quan tâm của cấp ủy và chính quyền địa phương các cấp gắn với việc đào tạo, bồi dưỡng và duy trì, phát huy những nhân tố điển hình tiên tiến trong công tác hòa giải;
- Tăng cường công tác phối hợp giữa chính quyền, Mặt trận và các hội, đoàn thể; quan tâm đầu tư nguồn lực, đẩy mạnh công tác xã hội hóa công tác hòa giải ở cơ sở.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ VÀ GIẢI PHÁP

1. Đề xuất, kiến nghị

a) Về hoàn thiện các quy định của pháp luật:

- Hoàn thiện chế định pháp luật về phạm vi HGOCS, nhất là những vụ việc được và không được hòa giải.

- Đơn giản hóa quy trình, thủ tục việc bầu, công nhận HGV ở cơ sở cho phù hợp với thực tế.

b) Về tổ chức thi hành Luật HGOCS

- Duy trì nhiều hơn việc tổ chức các lớp bồi dưỡng, nâng cao kiến thức pháp luật và nghiệp vụ hòa giải cho cán bộ, công chức phụ trách công tác hòa giải ở địa phương và HGV ở cơ sở;

- Xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp để huy động, khuyến khích các nguồn lực xã hội (nhân lực, kinh phí) hỗ trợ cho công tác HGOCS.

2. Giải pháp

- Tăng cường công tác tuyên truyền, PBGDPL nói chung và pháp luật về HGOCS nói riêng đến cán bộ, công chức, viên chức và Nhân dân nhằm nâng cao nhận thức của cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương và các tầng lớp Nhân dân đối với công tác HGOCS.

- Chỉ đạo việc đảm bảo thực hiện đúng, đầy đủ các nội dung chỉ, mức chỉ cho công tác này theo quy định của Luật HGOCS, Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP ngày 30/7/2014 của Bộ trưởng Bộ Tài chính và Bộ trưởng Bộ Tư pháp, Nghị quyết số 39/2015/NQ-HĐND ngày 25/12/2015 của HĐND tỉnh, Quyết định số 02/2016/QĐ-UBND ngày 26/01/2016 của UBND tỉnh.

- Thường xuyên rà soát, củng cố, kiện toàn và nâng cao chất lượng đội ngũ HGV ở cơ sở; khen thưởng, động viên đối với các tổ chức, cá nhân có thành tích xuất sắc, tiêu biểu trong tổ chức thực hiện công tác HGOCS.

Trên đây là nội dung tổng kết 10 năm thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Định kính báo cáo Bộ Tư pháp./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Sở Tư pháp;
- CVP, PVP TD;
- Lưu: VT, K11.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Tự Công Hoàng

Phụ lục II
BIỂU MẪU PHỤC VỤ TỔNG KẾT 10 NĂM THI HÀNH LUẬT HÒA GIẢI Ở CƠ SỞ
(Kèm theo Báo cáo số/BC-UBND ngày tháng 8 năm 2023 của UBND tỉnh Bình Định)

1. Các văn bản hướng dẫn triển khai thi hành Luật Hòa giải ở cơ sở

STT	Văn bản quy phạm pháp luật	Các loại văn bản							Ghi chú
		Chỉ thị	Kết luận/ Thông báo	Nghị quyết/ Chương trình	Quyết định	Kế hoạch	Công văn/ Hướng dẫn	Văn bản khác	
	Cấp tỉnh								
	6*	0	0	0	15	18	12	0	
	Cấp huyện								
	0	0	0	0	165	248	237	0	

(*) - Nghị quyết số 39/2015/NQ-HĐND ngày 25/12/2015 của HĐND tỉnh Khóa XI, kỳ họp thứ 12 quy định mức chi thực hiện công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh Bình Định;

- Quyết định số 02/2016/QĐ-UBND ngày 26/01/2016 của UBND tỉnh Quy định mức chi, quản lý và sử dụng kinh phí bảo đảm cho công tác HGOCS trên địa bàn tỉnh Bình Định;

- Nghị quyết số 05/2014/NQ-HĐND ngày 10/7/2014 của HĐND tỉnh Khóa XI, kỳ họp thứ 8 về việc thông qua quy định mức chi thực hiện nhiệm vụ PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật của người dân tại cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Định;

- Nghị quyết số 103/2017/NQ-HĐND ngày 08/12/2017 của HĐND tỉnh quy định nội dung chi, mức chi đối với công tác PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật trên địa bàn tỉnh Bình Định;

- Quyết định số 19/2014/QĐ-UBND ngày 23/7/2014 của UBND tỉnh Quy định về mức chi thực hiện nhiệm vụ PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật của người dân tại cơ sở trên địa bàn tỉnh Bình Định;

- Quyết định số 77/2017/QĐ-UBND ngày 18/12/2017 của UBND tỉnh quy định nội dung chi, mức chi đối với công tác PBGDPL và chuẩn tiếp cận pháp luật trên địa bàn tỉnh Bình Định.

2. Thống kê kinh phí chi hỗ trợ cho công tác hòa giải ở cơ sở trong 10 năm

STT	Chi thù lao cho hòa giải viên	Chi bầu hòa giải viên	Chi hỗ trợ Tổ hòa giải (văn phòng phẩm, photo tài liệu...)	Chi hỗ trợ hòa giải viên gặp tai nạn, rủi ro (nếu có)	Chi tập huấn, cung cấp tài liệu, nâng cao năng lực cho hòa giải viên		Kinh phí xã hội hóa (nếu có)
					Cấp tỉnh*	Cấp huyện	
2014	141.420.000	2.710.000	16.000.000	0	500.000.000	163.871.000	0
2015	132.840.000	2.180.000	10.580.000	0	650.000.000	173.976.000	0
2016	156.120.000	4.930.000	19.635.000	0	720.000.000	147.057.000	0
2017	212.465.000	30.150.00	42.530.000	0	840.000.000	186.530.000	0
2018	202.430.000	20.960.000	81.670.000	0	860.000.000	170.498.000	0
2019	232.385.000	26.660.000	61.410.000	0	1.220.000.000	184.294.000	0
2020	242.250.000	15.400.000	82.662.000	0	880.000.000	155.948.000	0
2021	223.062.000	42.050.000	84.300.000	0	920.000.000	129.590.000	0
2022	260.020.000	27.120.000	143.750.000	0	960.000.000	186.600.000	0
2023	115.500.000	14.520.000	85.910.000	0	650.000.000	73.080.000	0

(*) Bao gồm kinh phí biên soạn tài liệu Hỏi - Đáp pháp luật, tổ chức hội thi và triển khai công tác tập huấn